

Logopediepraktijk het Praathuis, Laanzicht 3, 8271JZ IJsselmuiden

Informatie door Roelien van Halsema

Eenvoudige taalspelletjes en voorlezen

Spelletjes zijn voor elk kind leuk om te doen. Het is gezellig om even samen bezig te zijn. Maar het is ook heel leerzaam voor uw kind. Een spelletje doen is goed voor de taalontwikkeling en voor de sociale ontwikkeling. Bij een spelletje moet je spelregels volgen, je moet op elkaar letten en er komen allerlei woorden en begrippen aan bod. Hoe maak je van gewone spelletjes "taalspelletjes"? En voorlezen; u hoort vast vaak dat dat goed is. Maar hoe maak je voorlezen leuk, leerzaam en gezellig?

1. spelletjes

Met wie?

Bijna alle kinderen vinden spelletjes leuk. Sommige kinderen hebben meer hulp nodig bij het leren praten of bij de ontwikkeling. Voor hen kunnen spelletjes veel betekenen. Samen doen met de andere kinderen of met vriendjes is goed maar vooral als u meedoet als "spelleider". Vanaf 3 of 4 jaar kunnen al heel veel spelletjes gespeeld worden. Natuurlijk kunnen de spelregels worden aangepast. Letterspelletjes zijn al leuk voor kinderen die geïnteresseerd zijn in letters en er al iets van af weten (vanaf midden en eind groep 2).

Waar?

Aan de tafel, zo dat de kinderen u en elkaar aan kunnen kijken. Een rustige plek, zonder radio of TV.

Wanneer?

Zo mogelijk elke dag op een vaste tijd. Een moment waarop iedereen daar even zin en tijd voor heeft. Er is vaak maar een kwartiertje nodig.

Hoe?

Bij elk spelletje gelden spelregels als: om de beurt, wachten tot de ander klaar is, van de stapel pakken of op de stapel leggen. Hier wordt taal ingezet: "jij bent aan de beurt" "Ik ben aan de beurt" "even kijken wat er op staat", "even wachten tot ik klaar ben", "ik moet drie stapjes doen". Juist kinderen met bijvoorbeeld Taalontwikkelingsstoornissen hebben er baat bij wanneer alles rustig onder woorden wordt gebracht.

Bij de meeste spelletjes zijn afbeeldingen: benoem deze steeds. Maak er indien mogelijk een zin bij. Benoem ook hoe u omgaat met winnen of verliezen: "dat is pech, zeg, nou ja, de volgende keer maar beter" of "ik heb gewonnen maar ik had ook wel steeds geluk hè", "dat vind jij denk ik niet zo leuk".

Welke?

*Lottino

Elk kind krijgt een legbord met afbeeldingen en alle losse kaartjes met afbeeldingen worden op de kop op tafel gelegd. Je kunt om de beurt een kaartje pakken en vertellen wat er op staat. Degene voor wie het kaartje is legt het op zijn grote kaart.

Taal:

1. Benoem wat op het kaartje staat. Je kunt afspreken dat je het kaartje niet mag laten zien, dus dan moeten de andere kinderen goed luisteren. Degene voor wie het kaartje is, moet iets zeggen: "ja, die heb ik" of "voor mij" of "ja, een appel".

2. Je kunt ook afspreken dat je niet zegt wat op het kaartje staat maar dat je het omschrijft: "het is rond en je kunt het opeten, er zit een steeltje aan".

Logopediepraktijk Het Praathuis, Roelien van Halsema, Saskia Verhoef.

Laanzicht 11, 8271JZ IJsselmuiden, Tel: 038-3318132

E-mail: info@praathuis.info

www.praathuis.info

3. een andere manier: laat de kinderen goed op hun legbord kijken en draai dan de legborden om. Er wordt een kaartje gepakt en benoemd. Het kind dat denkt dat het voor hem is, zegt dat en legt het kaartje naast zijn legbord. Wanneer er twee kinderen denken dat het kaartje voor hen is, wordt het weer onder op de stapel gelegd. Als niemand denkt dat het voor hem is, wordt het kaartje opzij gelegd. Als alle kaartjes op zijn, worden de borden omgedraaid en wordt gekeken hoeveel kaartjes er goed waren!

4. Elk kind krijgt twee legborden. Er wordt een kaartje gepakt en het kind dat de afbeelding op zijn legbord heeft moet vertellen waar het bij hoort en waarom.

*Memorie

Een algemene memorie is vaak het prettigst omdat daar gemakkelijker en meer over gepraat kan worden. Maar ook bijvoorbeeld de "Dikkie Dik-memorie" is geschikt, omdat Dikkie Dik op elk plaatje een andere handeling doet of in een andere situatie zit. Als u het voor de eerste keer speelt met een jong kind, neemt u maar 10 paar, dus 20 kaartjes, of minder.

Taal:

1. Benoem elk plaatje dat je omdraait; vertel dat de plaatjes niet hetzelfde zijn. Of dat ze misschien wél op elkaar lijken... Vraag van het kind ook om elk plaatje even te benoemen, kinderen zijn geneigd dit spel heel snel en haastig te spelen.
2. verdeel de kaartjes in tweeën, ieder krijgt 1 van een paar (dus geen twee dezelfde plaatjes). Leg ze open op tafel. Nu moeten de kinderen aan elkaar vragen: "mag ik van jou de appel?".
3. "Mens, Dier of Ding". De kaartjes liggen op de kop op een stapeltje. Iemand neemt een kaartje, de anderen mogen niet zien wat er op staat. De anderen moeten raden door om de beurt een slimme vraag te stellen: "is het een dier?" "kan het zwemmen?" enz. Geschikt voor iets grotere kinderen, vanaf een jaar of 7.

*Kwartet

Bij dit spelletje komt er natuurlijk heel wat taal om de hoek! "mag ik van jou...". Maar ook het ontdekken waarom de 4 plaatjes bij elkaar horen. Natuurlijk kun je het met jongere kinderen eerst "open" spelen.

*Pim Pam Pet

Een spel met een draaischijf met alle letters van het alfabet. Dit spel kun je ook al spelen met kinderen die nog niet alle letters kennen. U benoemt de letter waar de draaischijf op stil staat. Wanneer de opdracht bijvoorbeeld luidt: "een jongensnaam" en de letter is P kunt u vragen: "hoor je een P als ik zeg: Jan? Of hoor je een P als ik zeg: Piet?". (spreek de P uit als Puh en niet als PEE). Met kinderen vanaf groep 3 is het leuk om de woorden die geraden worden ook op te schrijven.

*Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en de kleur is...

Of: ik zie, ik zie wat jij niet ziet en je kunt er mee...

*Noem om de beurt iets op dat bij de boerderij hoort

Of bij de straat

Of bij de school

Of bij de winkel

Enz.

Je verdient een rozijn bij elk woord dat je bedenkt.

2. Voorlezen

Praten leer je door te praten. Samen praten over wat je in de winkel ziet, of waarom papa wegfietst is heel belangrijk. Maar samen voorlezen ook. Waarom eigenlijk? Een aantal redenen zet ik op een rijtje:

- Het is een rustig en heel gezellig momentje waarin u echt even helemaal aandacht hebt voor uw kind.
- Tijdens het voorlezen leert het kind zich concentreren op de tekst en de plaatjes en een verhaal te volgen en te onthouden.
- In een verhaal komen vaak hele andere situaties, personen of gebeurtenissen voor dan in het dagelijks leven van het kind. Het kind leert daardoor nieuwe woorden en zinnen.

- Het kind leert nadenken over en verwerken van allerlei gevoelens.
- Wanneer u rijmpjes en versjes voorleest is dit goed voor het ontdekken van de klanken in de taal en het ritme. Het is ook goed voor de ontwikkeling van het auditieve geheugen wanneer u het rijmpje of versje vaker voorleest en het kind laat meepraten.
- Na het voorlezen kunt u napraten over wat er gebeurde. Niet in de vorm van "examenvragen" maar echt praten over de gedachten en gevoelens die loskomen na de tekst. "vond jij dat ook zielig dat Beer alleen was? Ik zou dat niet durven..."
- Lezen prikkelt de fantasie en het denkvermogen.

Baby?

Met voorlezen kun je bij wijze van spreken al beginnen wanneer uw baby nog niet geboren is... Het ritme en de cadans van uw stem, de rust en het plezier, het zijn allemaal ingrediënten die zelfs voor zeer jonge kinderen van betekenis zijn. Natuurlijk heeft een baby nog geen aandacht voor een heel verhaal, maar een boekje bekijken, de bladzijden omslaan, de afbeeldingen benoemen, dat kan heel goed en leuk zijn.

Plaatjes

Bij kinderen tot een jaar of 5, 6, versterkt het de concentratie en het begrip van het verhaal wanneer het kind naar de afbeelding kan kijken terwijl u leest. Boeken met veel plaatjes zijn dan het leukste. Natuurlijk moet het kind tussendoor vragen kunnen stellen over wat er gebeurt maar het moet ook een tijdje stil kunnen luisteren. Wanneer u het idee heeft dat uw kind weinig aandacht heeft voor het voorlezen kunt u proberen het op te bouwen. In het begin veel samen praten over de plaatjes en weinig tekst. Steeds langere stukjes voorlezen waarin u laat merken dat u het fijn vindt dat uw kind even luistert. En dat het leuk is om te lezen wat er verder gebeurt.

Bibliotheek

Bij de bibliotheek kunnen ze u goed adviseren over welke boeken er zijn, welke boeken geschikt zijn. Natuurlijk is het helemaal fijn wanneer uw kind helpt mee uitzoeken. Voor jonge kinderen is het van belang dat het verhaal in één voorleessessie uit is. Ook is het voor jongere kinderen fijn wanneer de zinnen niet te lang zijn. U hoeft natuurlijk niet de tekst precies voor te lezen. U kunt zinnen aanpassen, korter maken of veel meer vertellen over wat er te zien is.